

Sygn. akt. I ACa 448/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<b><i>Przewodniczący</i></b>	<b><i>SSA Kazimierz Rusin</i></b>
<b><i>Sędziowie:</i></b>	<b><i>SA Anna Gawelko (spr.)</i></b> <b><i>SA Anna Pelc</i></b>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Justyna Stępień

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2013 r. na rozprawie sprawy

z powództwa **M. K.**

przeciwko **(...) S.A. w W.** (poprzednio: (...) S.A. w W.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 10 lipca 2012 r., sygn. akt I C 28/12

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w pkt IV w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście ) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

II. **oddala** apelację w pozostałej części,

III. **zasądza** od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1800zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu ( sygn. I C 28/12) zasądził od (...) SA w W. na rzecz powódki M. K. kwotę 40.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 grudnia 2011 r, oddalił powództwo w pozostałym zakresie . Nadto Sąd orzekł o kosztach procesu w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego kwotę 2000 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu, zniósł między stronami koszty procesu oraz nie obciążył powódki obowiązkiem uiszczenia opłaty od pozwu od oddalonej części powództwa .

Powyższy wyrok Sąd oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych :

W dniu 20 lipca 2009 r. kierujący samochodem P. B. ( ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ) spowodował wypadek, w następstwie którego zginęła matka powódki B. G. jadąca rowerem . Prawomocnym wyrokiem

Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z 24.11.2009 r. sprawca wypadku został skazany za nieumyślnie naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym ( art. 177 kk) na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie opinii biegłego w toczącym się procesie karnym Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie przyjął, że sprawca wypadku przyczynił się do wypadku w 2/3, a zmarła B. G. przyczyniła się do wypadku w 1/3.

B. G. – matka powódki – w chwili wypadku liczyła 49 lat, mieszkała na stałe w M. , a w dacie zdarzenia przebywała u rodziny w Z. .

Powódka w dacie zdarzenia miała 19 lat. Uczęszczała do Szkoły Gastronomicznej w K., którą zdążyła ukończyć przed wypadkiem , nie pracowała, pozostawała na utrzymaniu matki, a rodzina ( matka i rodzeństwo ) utrzymywała się z renty po zmarłym ojcu .

Po wypadku powódka pozostała u swojej rodziny w Z., tu poznała swojego przyszłego męża, z którym zawarła związek małżeński w dniu 16.10.2010 r.

Powódka ukończyła Liceum Ogólnokształcące w G., aktualnie powódka nie pracuje, zajmuje się prowadzeniem domu dla siebie , męża i teściowej w wieku 80 lat . Od września 2012r. ma zamiar podjąć naukę w szkole policealnej .

Odnosnie zgłoszonego przez powódkę w pozwie żądania zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł w związku z tragiczną śmiercią matki – Sąd ustalił, że powódka otrzymała od pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę i 20.000 zł tytułem odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej .

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, że dla powódki odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia stanowi kwota 100.000 zł. Po odliczeniu od tej kwoty 30.000 zł wypłaconej przez pozwanego przed wszczęciem procesu, przy uwzględnieniu stopnia przyczynienia się zmarłej B. G. do zdarzenia, Sąd ostatecznie zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 40.000 zł z ustawowymi odsetkami od daty doręczenia pozwanemu upominawczego nakazu zapłaty.

Uzasadniając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę , że w chwili śmierci matki powódka była młodą dziewczyną , kilka lat wcześniej straciła ojca, w związku z czym – matka była dla niej autorytetem i wsparciem , osobą, na którą zawsze mogła liczyć .

Sąd miał też na uwadze cierpienia , jakich doznawała powódka i jeszcze doznaje w związku ze śmiercią matki wyrażające się w lękach o męża, w koszmarnych snach .Powódka nie zdążyła jeszcze odreagować zgonu matki. Śmierć matki spowodowała u powódki reakcję żałoby, która początkowo wystąpiła jako ostra reakcja na stres, a później jako zaburzenia adaptacyjne. Zaburzenia lękowe, które u niej występowały, pozostawały w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem , którego była naocznym świadkiem i zarazem uczestnikiem, gdyż sama była poszkodowana . W ocenie Sądu Okręgowego przyznane powódce zadośćuczynienie ma realny wymiar, nie stanowi symbolicznej złotówki i jest sumą odpowiednią .

Żądanie pozwu dalej idące Sąd oddalił jako nieuzasadnione .

Orzekając o kosztach procesu Sąd wskazał , że powódka wygrała proces w 1/3, dlatego też Sąd – w oparciu o art. 100 kpc – zniósł koszty procesu .

Ponieważ powódka była zwolniona od opłaty od pozwu w części przekraczającej 500 zł – Sąd uznał, że opłatę od uwzględnionego powództwa – winna zapłacić strona pozwana ( art. 108 § 1 kpc).

Powyższy wyrok powódka zaskarżyła apelacją w części określonej w pkt. III w zakresie oddalonej części powództwa ( co do kwoty 35.000 zł ) oraz w pkt. IV w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu .

Skarżąca zarzuciła :

1. naruszenie art. 445 § 1 kc poprzez niewłaściwą jego wykładnię i błędne zastosowanie na skutek przyjęcia, że kwota 100.000 zł

( 30.000 zł wypłacone powódce przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym oraz 40.000 zł zasądzone wyrokiem z uwzględnieniem 30% przyczynienia się zmarłej do zdarzenia) jest adekwatna do rozmiaru krzywdy i jest odpowiednią kwotą zadośćuczynienia w rozumieniu art. 445 § 1 kc. W ocenie skarżącej kwota zadośćuczynienia powinna być ustalona na poziomie nie niższym niż 150.000 zł , aby spełnić swoją funkcję kompensacyjną ,

2. naruszenie art. 100 kpc w związku z art. 98 kpc przez niezasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu w pełnej wysokości liczonej od uwzględnionej części powództwa w sytuacji , gdy powództwo co do zasady zostało uwzględnione, a wysokość roszczenia zależna była wyłącznie od oceny Sądu .

Skarżąca wniosła o zmianę wyroku i zasądzenie od

pozwanego kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia w miejsce zasądzonej kwoty 40.000 zł oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu w pełnej wysokości, a kosztów zastępstwa procesowego stosownie do uwzględnionej części powództwa .

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :**

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że zarówno Sąd Okręgowy jak i autor apelacji błędnie wskazuje , że podstawą oceny roszczenia powódki jest przepis art. 445 § 1 kc .

W sytuacji , gdy powódka dochodzi zadośćuczynienia w związku z tragiczną śmiercią matki w wypadku komunikacyjnym – ocena zasadności żądania następuje przez pryzmat art. 446 § 4 kc, a nie art. 455 § 1 w związku z art. 444 – jak to wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku i nie art. 445 § 1 kc, którego naruszenie zarzuciła skarżąca w apelacji .

Z tych oczywistych względów jest niezasadny zarzut apelacji naruszenia art. 445 § 1 kc, bo przepis ten w ogóle nie miał zastosowania w niniejszej sprawie .

Oceniając zasadność żądania powódki zgłoszonego w pozwie i podtrzymanego w apelacji na podstawie art. 446 § 4 kc – Sąd Apelacyjny stwierdza, że trafnie Sąd I instancji przyjął za podstawę wyliczenia zasądzonego na rzecz powódki zadośćuczynienia – kwotę 100.000 zł . Oczywistym jest, że po odliczeniu częściowej wypłaty na rzecz powódki przed procesem ( 30.000 zł ) i z uwzględnieniem stopnia przyczynienia się zmarłej do zdarzenia, która to okoliczność nie jest kwestionowana w apelacji – ostatecznie zasądzona została kwota 40.000 zł .

Przypomnieć należy, że skuteczny zarzut zasądzenia zadośćuczynienia w zbyt niskiej wysokości wymaga wykazania, że pominięte zostały przez Sąd orzekający okoliczności istotne dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia , albo zostały uwzględnione te, które nie powinny mieć na to wpływu, przez co zasądzone zadośćuczynienie jawi się jako rażąco zaniżone .

Zarzut ten nie został w apelacji wykazany. Wszystkie te okoliczności, które akcentuje autor apelacji zostały dostrzeżone przez Sąd Okręgowy, co wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji trafnie końcowo podkreślił, że ustalone zadośćuczynienie przedstawia dla powódki realną wartość. Z ustaleń faktycznych, nie kwestionowanych w apelacji wynika, że powódka, mimo doznanej wielkiej krzywdy wywołanej nagłą , tragiczną śmiercią matki, jest w stanie realizować plany związane z kontynuowaniem nauki, założyła rodzinę . Niewątpliwie nadal utrzymuje się u powódki uczucie krzywdy i tęsknoty za matką, występują u niej zaburzenia lękowe .

W opinii biegły psycholog podkreślił, uzasadnione byłoby skorzystanie przez powódkę ze specjalistycznej pomocy psychologicznej . Kwota zasądzonego zadośćuczynienia pozwoli powódce na podjęcie – nawet prywatnie – stosownej terapii . Podkreślić należy, że zadośćuczynienie zasądzone na podstawie art. 446 § 4 kc ma służyć m.in. do tego, aby ułatwić osobie, która utraciła nagle bliskiego członka rodziny odnalezienie się w nowej sytuacji życiowej .

Reasumując powyższe - apelacja nie przedstawiła argumentów, które dałyby podstawę do uznania , że zadośćuczynienie przyznane powódce jest rażąco zaniżone .

Dlatego też apelacja w części dotyczącej naruszenia prawa materialnego podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Rację ma natomiast skarżąca zarzucając naruszenie art. 100 kpc przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu .

W sprawie o zasądzenie zadośćuczynienia , określenie należnej sumy zawsze zależy od oceny Sądu. W sytuacji , kiedy powódka – co do zasady – proces wygrała, trafnie argumentuje skarżąca, że uzasadnione jest żądanie zasądzenia na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego wyliczonych od uwzględnionej części powództwa . Wzajemnemu zniesieniu kosztów w tym zakresie sprzeciwia się zasada słuszności .

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt. I sentencji na podstawie art. 100 kpc w związku z art. 391 § 1 kpc .

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z art. 391 § 1 kpc, biorąc pod uwagę, że apelacja strony powodowej okazała się nieuzasadniona .

cs